

13. De FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (het voormalige Ministerie van Economische zaken en zijn voorgangers)

Erik Buyst

13.1. *Bibliografie*

ANNAERT (P.), GUINAND (M.). *Le Ministère des Affaires économiques (1934-1992)*. Dl. 1: *Etude de l'organisation et répertoire des commissions et parastataux*. Brussel, 1994.

GUINAND (M.). *Le premier Ministère des Affaires économiques (1917-1926), et les ministères de l'Intendance (1917-1918) et de la Reconstitution nationale (1918)*. Dl. 1: *Etude de la structure de l'administration centrale et répertoire des commissions et parastataux qui en dépendent*. Brussel, 1992 en Dl. 2: *Etude des compétences*. Brussel, 1993.

BOURGEOIS (P.). *Le Ministère du Ravitaillement (1944-1948)*. *Organisation et compétences*. Brussel, 1993.

BOURGEOIS (P.). *Le Ministère du Combustible et de l'Energie (1947-1948)*. *Le Ministère du rééquipement national (1946-1947)*. *Le Ministère de la Coordination économique et du Rééquipement national (1947-1948)*. *Le Ministère de la Coordination économique (1948-1949)*. *Organisation et compétences*. Brussel, 1992.

13.2. *Historisch overzicht*

Het Ministerie van Economische zaken werd opgericht op 12 oktober 1917. Dit ministerie had vooral tot taak het economisch herstel na de Eerste Wereldoorlog in goede banen te leiden. In deze logica werd het ministerie, eens de wederopbouw was afgelopen, afgeschafte (KB van 24 februari 1926). De diensten van het departement werden verdeeld over het Ministerie van Landbouw en het Ministerie van Financiën.

Het KB van 10 januari 1934 creëerde een Ministerie van Nijverheid, Middenstand en Binnenlandse handel, dat op 12 juni 1934 werd omgedoopt tot Ministerie van Economische zaken. In de tweede helft van de jaren 1930 kende het ministerie een turbulent bestaan door het voortdurend toevoegen en onttrekken van bevoegdheden, bijvoorbeeld inzake middenstandsaangelegenheden. De naweeën

van de Tweede Wereldoorlog zorgden eveneens voor heel wat instabiliteit. De wederopbouw leidde tot de creatie van nieuwe ministeries met bevoegdheden op economisch gebied, zoals het Ministerie van Ravitaillering en het Ministerie van Brandstof en Energie. Na een kortstondig bestaan werden deze departementen geïntegreerd in Economische zaken. Op 15 juni 1954 werd middenstandsangelegenheden afgesplitst van Economische zaken om gedurende een halve eeuw een apart Ministerie van Middenstand te worden.

De opeenvolgende staatshervormingen sinds de jaren 1970 leidden tot de overheveling van heel wat bevoegdheden van het ministerie naar de gewesten. Met het KB van 25 februari 2002 werd het ministerie omgevormd en uitgebreid tot de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie, KMO, Middenstand en Energie. Alle federale bevoegdheden betreffende het toezicht op de goede werking van de goederen- en dienstenmarkten, inclusief de federale restbevoegdheden inzake landbouw, kwamen bij de nieuwe FOD terecht. Voor meer details over de opdracht en organisatiestructuur, zie de website <http://economie.fgov.be>. Verder treft men er informatie aan over internationale samenwerking, het ondernemersbeleid en de economische regelgeving, evenals een catalogus van publicaties, feiten en cijfers betreffende de Belgische economie, en informatie afgestemd op consumenten en buitenlandse investeerders. Andere nuttige informatie is te vinden in publicaties zoals:

Organisation du Ministère des Affaires économiques – Inrichting van het Ministerie van Economische zaken. Brussel, 1955, 1957, 1959.

Praktische gids van het Ministerie van Economische zaken. Guide pratique du Ministère des Affaires économiques. Brussel, 1997, 2000.

Administratieve organisatie van het departement. Brussel, 1984, 1986, 1992, 1997.
Jaarverslag van het Ministerie van Economische zaken. Rapport annuel du Ministère des Affaires économiques. Brussel, 1996-2002.

Jaaroverzicht van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie. Aperçu du Service public fédéral Economie, PME, Classes moyennes et Energie. Brussel, 2003-.

13.3. Archieven

Het hoofdbestuur en de buitendiensten van het Ministerie van Economische zaken hebben aardig wat materiaal overgemaakt aan het Algemeen Rijksarchief en zijn provinciale diensten. Het geïnventariseerde gedeelte heeft voornamelijk betrekking op de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog, en op het Bestuur en de Inspectie van het mijnwezen. De archieven van het Mijnwezen handelen niet alleen over de technische aspecten van de uitbating van mijnen, steengroeven en fabrieken. We treffen er ook statistieken en verslagen aan over de algemene toestand van de industrie, zoals productie, werkgelegenheid en rendabiliteit. De sociale geschiedenis komt eveneens aan bod in documenten over bijvoorbeeld sociale wetgeving, vrouwen- en kinderarbeid, zondagswerk, beroepsziekten, stakingen, conflicten, adviserende organen, paritaire commissies, ongevallen en lonen.

CAULIER-MATHY (N.). Les archives de l'Administration des Mines, in *Economische geschiedenis van België. Handelingen van het colloquium. Secties I-IV*. Brussel, 1973, p. 171-193.

Verschillende toegangen in beperkte oplage ontsluiten deze bestanden:

DOEHAERD (R.), KUMPS (L.). *Administration des mines. Première série dite «Ancien fonds»*. Brussel, 1989.

Administration des mines. Deuxième série dite «Nouveau fonds». Brussel, 1989.

Administration des mines. Troisième série. Brussel, 1989.

Inventaires des archives de l'Administration des Mines. Troisième et quatrième séries. Brussel, 1995.

DOEHAERD (R.), KUMPS (L.). *Mijnwezen. Algemene inspectie. Aangevuld en verbeterd door C. Vleeschouwers in juni 1972*. Brussel, 1995.

Inventaire des archives de la Première inspection générale des mines. Mons (1831-1937). Brussel, 1995.

Inventaire des archives de la Deuxième inspection générale des mines. Liège (1831-1933). Brussel, 1995.

VANDERVENNET (M.). *Inventaire des archives du SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie, Direction générale «Qualité et sécurité», Archives de l'Administration des Mines, accidents de personnes, 1920-2002*. Brussel, 2007.

Voor de archieven van twee andere diensten bestaan eveneens toegangen in beperkte oplage:

DE BOCK-DOEHAERD (R.). *Inventaire du Ministère des Affaires économiques. Service des licences. Statistiques annuelles des licences d'importation et d'exportation (1945-1955)*. Brussel, 1997.

DE BOCK-DOEHAERD (R.). *Inventaire du Ministère des Affaires économiques. Contrôle des assurances et prêts hypothécaires*. Brussel, 1997.

Andere inventarissen bestrijken uiteenlopende onderwerpen:

ANTOINE (F.). *Ministère des Affaires économiques. Archives de l'Office de Récupération économique (ORE): Dossiers individuels 1940-1967*. Brussel, 2007.

VANDERVENNET (M.). *Inventaire des archives du Ministère des Affaires économiques: Direction de l'Organisation professionnelle 1935-1945*. Brussel, 2008.

VANDERVENNET (M.). *Inventaire des archives du Service de Promotion de la recherche technologique du Ministère des Affaires économiques (versement 2004) 1956-1993*. Brussel, 2006.

Toegang in beperkte oplage:

DEPOORTERE (R.), VANDEWEYER (L.). *Inventaire des archives des expositions universelles organisées en Belgique entre 1880 en 1913: Fonds provenant du Ministère des Affaires économiques*. Brussel, 1994.

De archieven die zich op het hoofdbestuur en de buitendiensten van het Ministerie van Economische zaken bevinden, zijn in principe niet raadpleegbaar.

13.4. Publicaties

Een lijst van de recentste publicaties (inbegrepen het Nationaal Instituut voor de Statistiek) vindt men op de website <http://economie.fgov.be>. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste publicaties die het ministerie en de FOD resp. voortbracht en nog voortbrengt. Heel wat van de lopende publicaties zijn momenteel enkel nog elektronisch beschikbaar.

Annales des mines de Belgique. Annalen der mijnen van België. Brussel, 1896-1983.

Tot 1934 gepubliceerd door het Ministerie van Nijverheid en Arbeid. Bevat technische studies, rapporten, verslagen en statistieken. Publiceert tevens wetten, besluiten, instructies evenals een overzicht van de jurisprudentie.

Maandstatistieken. Statistiques mensuelles. Brussel, 1954-1963.

Statistieken. Staalnijverheid, cokes, steenkolen, agglomeraten. Statistiques. Sidérurgie, houille, agglomérés, cokes. Brussel, 1964-1971. Voortgezet als:

Statistieken. Steenkolen, cokes, agglomeraten, metaalnijverheid, groeven. Statistiques. Houille, cokes, agglomérés, métallurgie, carrières. Brussel, 1972-1990.

Voortgezet als:

Statistieken der mijnen van België. Statistiques des mines de Belgique. Brussel, 1990-1992.

Kolenmijnen. Weekstatistiek. Mines de houille. Statistique hebdomadaire. Brussel, 1945-1990.

Voorlopige / definitieve maandstatistiek der Belgische kolenmijnen. Statistique provisoire / définitive des charbonnages belges. Brussel, 1963-1992.

Overzicht van de brandstoffenmarkt. Maandstatistieken. Situation d'ensemble du marché des combustibles: statistiques mensuelles. Brussel, 1963-1991.

Netto maandelijkse productie van elektrische energie. Production mensuelle nette d'énergie électrique. Brussel, 1950-1971. Voortgezet als:

Maandelijks bulletin van de elektrische energie. Bulletin mensuel de l'énergie électrique. Brussel, 1972-.

Elektriciteitsstatistieken. Statistiques électricité. Brussel, 1954-1991.

Energiebalansen. Bilans énergétiques. Brussel, 1973-1988.

De energiemarkt in ... Le marché de l'énergie en ... Brussel, 1996-.

Geeft cijfergegevens per energiedrager wat productie, verbruik en dergelijke betreft.

Weekoverzicht van de petroleumstatistieken in België. Revue hebdomadaire des statistiques pétrolières en Belgique. Brussel, 1982-.

Economische berichten. Halfmaandlijksch tijdschrift van het Ministerie van Economische zaken. Informations économiques. Bulletin bimensuel du Ministère des Affaires économiques. Brussel, 1941-1944.

De Belgische economie in ... L'économie belge en ... Brussel, 1948-2003. Voortgezet als:

Panorama van de Belgische economie. Panorama de l'économie belge. Brussel, 2004-.

Maandschrift van de Algemene directie van algemene studiën en documentatie. Bulletin mensuel de la Direction générale des études et de la documentation générale. Brussel, 1949-1963.

Overzicht van de economische ontwikkeling. Aperçu de l'évolution économique.

Brussel, 1964-1983. Voortgezet door volgende twee publicaties:

Kwartaaloverzicht van de economie. Aperçu trimestriel de l'économie. Brussel, 1984-1996.

Conjunctuurbrief. Lettre de conjoncture. Brussel, 1984-1996.

Beide publicaties werden opnieuw samengebracht in:

Trefpunt economie. Carrefour de l'économie. Brussel, 1997-.

Rapport betreffende het probleem der investeringen. Rapport relatif au problème des investissements. Brussel, 1944-1960.

Buitenlandse investeringen in België. Verslag. Investissements étrangers en Belgique. Rapport. Brussel, 1949-1982.

Planning van de Belgische industriële productie. Planning de la production industrielle belge. Brussel, 1949-1962.

Wetten van 17 juli 1959 en van 14 juli 1966 (en van 30 december 1970). Driemaandelijkse statistieken. Lois du 17 juillet 1959 et du 14 juillet 1966 (et du 30 décembre 1970). Statistiques trimestrielles, Brussel, 1968-1982.

Bezetting van de terreinen ten behoeve van de industrie, het ambachtswezen of de diensten. Occupation des terrains à l'usage de l'industrie, de l'artisanat ou des services. Brussel, 1973-1982.

Recueil des brevets d'invention. Verzameling der uitvindingsoctrooien. Brussel, 1851-.

Verslag aan de wetgevende Kamers betreffende de toepassing van de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtspositie. Rapport aux Chambres législatives concernant l'application de la loi du 27 mai 1960 sur la protection contre l'abus de puissance économique. Brussel, 1963-1992 (voorgezet als Raad voor de Mededinging).

Rapport sur l'exécution de la loi relative au contrôle des entreprises d'assurances sur la vie. Verslag over de wet betreffende de controle over de levensverzekeringsondernemingen. Brussel, 1935-1975.

Vanaf 1976 gepubliceerd door de Controledienst voor de Verzekeringen.

Daarnaast publiceerde het Ministerie van Economische zaken heel wat monografieën, zoals:

Het energieprobleem in België. Behoeftte en voorziening in de periode 1955-1975. Brussel, 1975.

Het nieuwe indexcijfer der consumptieprijzen. Basis 1981=100. Brussel, 1981.

Het Ministerie van Economische zaken beschikt over een goed georganiseerde bibliotheek, *Queteletfonds* genaamd. De elektronische catalogus ontsluit alle aanwinsten vanaf 1969.

13.5. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek en zijn voorgangers

BIBLIOGRAFIE

BRACKE (N.). *Een monument voor het land. Overheidsstatistiek in België, 1795-1870.* Gent, 2008.

HISTORISCH OVERZICHT

Het decreet van 24 februari 1831 richtte in de schoot van het Ministerie van Binnenlandse zaken een Bureel voor algemene statistiek op. Deze dienst werd op 20 november 1924 omgedoopt tot Bestuur van algemene statistiek, om op 2 december 1932 de benaming Centrale Dienst voor de Statistiek te krijgen. Ondanks deze benaming was er geen sprake van een echte gecentraliseerde statistische dienst. De verschillende besturen bleven dikwijls op eigen houtje tal van statistieken opstellen. Pas met het KB van 7 augustus 1939 werd de centralisatie van de statistische informatieverzameling in België een feit. Voortaan beschikte België over een administratie die niet enkel algemene informatie verzamelt ten dienste van alle departementen, maar die op aanvraag van ministeries ook gespecialiseerde tellingen en enquêtes organiseert en verwerkt. Op 5 januari 1940 werd deze dienst overgeheveld van het Ministerie van Binnenlandse zaken naar dat van Economische zaken. Op 2 mei 1946 kreeg deze instelling de naam van Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). De wet van 21 december 1994 hevelde de eindverantwoordelijkheid voor het opstellen van de nationale en regionale rekeningen, de input-outputtabellen en de statistieken van de buitenlandse handel over van het NIS naar het Instituut voor de Nationale Rekeningen. In 2003 werd het NIS opgeslorpt in de nieuwe FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en omgevormd tot de Algemene directie statistiek en economische informatie (ADSEI). De naam NIS blijft wel verder in gebruik.

Vermelden we tevens de oprichting van de Centrale Commissie voor de Statistiek als adviserend orgaan in 1841. De processen-verbaal van de zittingen van de Commissie werden gepubliceerd in:

Bulletin de la Commission centrale de Statistique. Brussel, 1843-1909.

Deze publicatie bevat ook statistische informatie. In 1946 werd deze commissie omgedoopt tot Hoge Raad voor de Statistiek. De niet gepubliceerde verslagen (vanaf 1909) kunnen op het NIS geraadpleegd worden.

De archieven van het NIS daterend van voor 1970 zijn neergelegd bij het Algemeen Rijksarchief. Voor een overzicht van de oudere documenten, zie:

BOUMANS (R.). *Inventaire des archives de l'Institut national de Statistique*. Brussel, 1997 (Toegang in beperkte oplage).

Van het meer recente archief werden de afgelopen jaren vooral de grote tellingen geïnventariseerd:

BUNTINX (J.). *Inventaris van het archief van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Handels- en nijverheidstelling van 1930. Neerlegging 2001 (Registers)*. Brussel, 2002.

BUNTINX (J.). *Nationaal Instituut voor de Statistiek. Inventaris van het archief van de Economische en sociale telling van 1937 en vergelijkend onderzoek met de gepubliceerde resultaten*. Brussel, 2003.

BUNTINX (J.). *Nationaal Instituut voor de Statistiek. Inventaris van het archief van de Handelsnijverheidstelling van 1947 en vergelijkend onderzoek met de gepubliceerde resultaten*. Brussel, 2003.

- DEVOLDER (K.), PRENEEL (M.). *Inventaris van het archief van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De algemene volkstelling van 31 december 1947 (1947-1954)*. Brussel, 2006.
- DEVOLDER (K.), PRENEEL (M.). *Inventaris van het archief van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De algemene volkstelling van 31 december 1930*. Brussel, 2007.
- KIRCA (S.), VAN DAMME (I.). *Handels- en nijverheidstelling van 1930. Recensement commercial et industriel de 1930*. Brussel, 1995 (Toegangen in beperkte oplage).
- PRENEEL (M.). *Inventaris van het archief van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Algemene landbouwtelling van 1959*. Brussel, 2001.
- PRENEEL (M.). *Inventaris van het archief van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Telling van de beteelde gronden 1942-1950 (1965)*. Brussel, 2001.

De archieven van na 1970 bevinden zich nog bij het NIS en zijn in principe niet raadpleegbaar. Toch kunnen listings en andere werkdocumenten geraadpleegd worden op voorwaarde dat het statistische geheim niet in het gedrang komt.

Voor het opsporen van statistische publicaties beschikken we over volgende bibliografieën:

- HEUSCHLING (X.). *Aperçu des principales publications statistiques faites en Belgique, depuis l'incorporation de ce pays à la France en 1794 jusqu'à ce jour*, in *Bulletin de la Commission centrale de Statistique*, 1843, p. 579-614.
- Publications statistiques officielles de la Belgique de 1830 à 1912, in *Statistisch jaarboek van België en Belgisch-Kongo*, 1911, p. CXIII-CXXIII.
- JANSSENS (K.), VERBOVEN (H.). *Statistisch repertorium. Een bibliografisch overzicht van de statistieken met betrekking tot België (19e-20e eeuw)*. Brussel, 1995.

Ook het NIS stelt catalogi op van statistische publicaties. Een overzicht van de publicaties gerealiseerd voor 1950 door het NIS en zijn voorgangers vindt men in:

Catalogus van de publikaties uitgegeven door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (30.12.1990). *Catalogue des publications de l'Institut national de Statistique (30.12.1990)*.

Voor de publicaties gerealiseerd in de tweede helft van de twintigste eeuw kunnen we terecht in *Catalogus van de produkten en diensten van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Catalogue des produits et services de l'Institut national de Statistique*. Deze brochure, die tot 2000 geregeld verscheen, geeft tevens een erg nuttig overzicht van de beschikbare statistische informatie op andere gegevensdragers: cd-rom, listings, microfilm en voorgeprogrammeerde diskette. Vanaf de jaren 1970 verschaffen die gegevensdragers op een sterk gedesaggregeerd niveau soms bijkomende informatie ten opzichte van gedrukt materiaal. De BTW-statistiek bijvoorbeeld geeft op voorgeprogrammeerde diskette data over het aantal aangevers, omzetcijfers, uitvoer, aankopen en investeringen volgens de NACE-nomenclatuur op vier cijfers en dit per gewest.

Voor courante publicaties vanaf 2000 en een selectie oudere publicaties kunnen we via de website http://statbel.fgov.be/pub/home_nl.asp of http://statbel.fgov.be/pub/home_fr.asp de *Catalogus publicaties. Catalogue des publications* aanklikken

Dezelfde websites geven toegang tot een hele reeks gedetailleerde databestanden. We vermelden ook nog “Ecodata. Databank van macro-economische tabellen en tijdreeksen” te bereiken via de interactieve website <http://ecodata.mineco.fgov.be>. De meeste aflaadbare cijferreeksen gaan slechts een decennium terug in de tijd, zodat gedrukt materiaal een noodzakelijke aanvulling blijft.

ALGEMENE PUBLICATIES

Documents statistiques recueillis et publiés par le ministre de l'Intérieur. Brussel, 1836-1841.

Exposé de la situation du Royaume 1841-1850. Brussel, 1852; 1851-1860, 1865; 1861-1875, 1885; 1876-1900, 1912.

Verschaft informatie over grondgebied, bevolking, politieke organisatie, handel, nijverheid, verkeer, openbare werken, weldadigheid, onderwijs, godsdienst, enz.

Documents statistiques publiés par le département de l'Intérieur avec le concours de la Commission centrale de Statistique 1851-1867. Brussel, 1857-1869.

Poging om de statistieken opgesteld door het Ministerie van Binnenlandse zaken, het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Openbare werken te centraliseren. Behandelt demografie, verkiezingen, administratie, mijnwezen, post, gevangenis, spoorwegen, wegen en waterwegen.

Annuaire statistique de la Belgique. Statistisch jaarboek van België. Brussel, 1870-1995. In de periode 1910-1959 gepubliceerd als *Annuaire statistique de la Belgique et du Congo belge. Statistisch jaarboek van België en Belgisch-Kongo.*

Bevat een schat aan informatie over tal van aspecten van de Belgische samenleving.

Statistisch zakjaarboek. Annuaire statistique de poche. Brussel, 1965-1997.

Gecondenseerde versie van vorige publicatie.

Kerncijfers. Statistisch overzicht van België. Chiffres-clés. Aperçu statistique de la Belgique. Brussel, 2000-.

Regionaal statistisch jaarboek. Annuaire de statistique régionale. Brussel, 1976-1999.

Spitst zich toe op gegevens per gemeenschap, gewest, provincie en arrondissement.

Bulletin trimestriel publié par le Bureau de la Statistique générale du Ministère de l'Intérieur. Driemaandelijks blad uitgegeven door het Bureau voor Algemene Statistiek van het Ministerie van Binnenlandse zaken. Brussel, 1909-1935.

Voortgezet als:

Statistisch tijdschrift. Bulletin de statistique. Brussel, 1936-.

Bevat artikelen en maandelijkse statistieken over onderwerpen die ook in het *Statistisch jaarboek* aan bod komen. Men vindt er bijvoorbeeld ook de resultaten van de budgetenquête die door het NIS werden gehouden.

Weekbericht. Communiqué hebdomadaire. Brussel, 1945-.

Verschaft financiële, industriële, sociale, commerciële en andere statistische informatie.

Statistische en econometrische studiën. Etudes statistiques et économétriques.

Brussel, 1961-1966. Voortgezet als *Statistische studiën. Etudes statistiques.*

Brussel, 1967-2002. Voortgezet als *Statistische studies. Etudes statistiques.*

Brussel, 2004-.

Publiceert studies, overzichten, syntheses, evenals de nationale en regionale rekeningen (tot 1993) en de input-outputtabellen van België (tot 1993).

Statistics Belgium Working Papers. Brussel, 2000-.

Publiceert eveneens studies.

PUBLICATIES OVER BEVOLKING, ONDERWIJS, WONINGEN EN GEBOUWEN

De resultaten van de *algemene volkstellingen* van 15 oktober 1846, 31 december 1856, 31 december 1866, 31 december 1876, 31 december 1880, 31 december 1890, 31 december 1900, 31 december 1910, 31 december 1920, 31 december 1930, 31 december 1947, 31 december 1961, 31 december 1970, 1 maart 1981, 1 maart 1991 en 1 oktober 2001 werden gepubliceerd. Zij delen de bevolking in naar geboorteplaats, leeftijd, geslacht, burgerlijke stand, taal (tot 1947), beroep, enz. Zij maken tevens melding van het aantal gezinnen, het aantal gebouwen, enz.

Population. Relevé décennal 1831 à 1840. Mouvement de l'état civil de 1840.

Brussel, 1842.

Population. Mouvement de l'état civil pendant les années 1841 à 1850. Brussel, 1843-1851.

Statistique du mouvement de la population et de l'état civil en 1890. Brussel, 1895; 1900, 1904; 1901-1910, 1921; 1911-1920, z.j.

Relevé officiel du chiffre de la population. Officiële opgave van 's rijks bevolkingscijfer. Brussel, 1904-1969.

Wordt sinds 1887 ook opgenomen in het *Belgisch Staatsblad*.

Loop van de bevolking der gemeenten. Mouvement de la population des communes. Brussel, 1954-1969. Voortgezet als:

Bevolkingsstatistieken. Statistiques démographiques. Brussel, 1969-1999.

Bevat ook gegevens over volksgezondheid, onderwijs, cultuur. Voortgezet door:

Bevolking en huishoudens. Population et ménages. Brussel, 2001-.

Statistieken van de volksgezondheid. Statistiques de santé publique. Brussel, 2000-.

Demografie van België 1921-1939. Démographie de la Belgique 1921-1939. Brussel, 1944; 1940-1945, 1947.

Demografische statistieken. Statistiques démographiques. Brussel, 1956-1966.

Klimatologie. Grondgebied, demografie en volksgezondheid. Onderwijs. 1900-1961.

Climatologie. Territoire, démographie et santé publique. Enseignement. 1900-1961. Brussel, 1965.

Statistiek van de doodsoorzaken. Statistique des causes de décès. Brussel, 1954-1994. Voortgezet als:

Gezondheid. Doodsoorzaken. Santé. Causes de décès. Brussel, 1995-1997.

Nadien geïntegreerd in hoger genoemde publicatie *Bevolking en huishoudens. Population et ménages.*

- Bevolkingsvooruitzichten 1976-2000. Perspectives de population 1976-2000.* Brussel, 1979, 4 dln.; 1981-2025, 1985, 11 dln.; 1988-2040, 1989; 1992-2050, 1993; 1995-2050, 1996; 2000-2050, 2001; 2007-2060, 2008.
- Statistisch jaarboek van het onderwijs. Annuaire statistique de l'enseignement.* Brussel, 1956/1957-1971/1972.
- Statistiek van de bouwvergunningen. Statistique des autorisations de bâtir.* Brussel, 1952-1955/56. Voortgezet als:
- Statistiek van de gebouwen en woningen. Statistiques des bâtiments et des logements.* Brussel, 1956-1967. Voortgezet als:
- Statistieken over bouwnijverheid en huisvesting. Statistiques de la construction et du logement.* Brussel, 1971-1999. Voortgezet als:
- Industrie en bouwnijverheid. Industrie et construction.* Brussel, 2000-.
- Kadastrale statistiek van het gebouwenbestand op 1.1.1989. Statistique cadastrale du fichier des bâtiments -1.1.1989.* Brussel, 1989, 10 dln.
- Statistiek van de bodembezetting. Statistique de l'occupation du sol.* Brussel, 1980.
- Grondgebied en leefmilieu. Territoire et environnement.* Brussel, 2002-.

PUBLICATIES OVER LANDBOUW

De resultaten van de *algemene landbouwtellingen* van 15 oktober 1846, 31 december 1866, 15 september 1880, 31 december 1895, 31 december 1910, 31 december 1929, 15 mei en 31 december 1950, 15 mei en 31 december 1959, 15 mei en 1 december 1970, 15 mei 1979 werden gepubliceerd. Zij verschaffen gegevens over teelten, uitbatingswijze, grondversnippering, veestapel, werktuigen, zaai- en pootgoed, grondverbeteringen, lonen, pacht prijzen, enz. Ook bedrijfs- hoofden en arbeidskrachten komen aan bod. De bosbouwtelling, die voorheen doorgaans geïntegreerd was in de algemene landbouwtelling, maakte in 1980 het voorwerp uit van een aparte publicatie:

- Algemene bosbouwtelling van 1980. Recensement général des forêts de 1980.* Brussel, 1986.
- Landbouwstatistieken 1900-1961. Statistiques agricoles 1900-1961.* Brussel, 1965.
- Raming van de landbouwproductie. Estimation de la production agricole.* Brussel, 1942-1985.
- Statistisch landbouwjaarboek van België. Annuaire statistique agricole de la Belgique.* Brussel, 1947-1950.
- Telling der winterbezaaiingen en van het vee. Recensement des emblavures d'hiver et du bétail.* Brussel, 1944-1968.
- Land- en tuinbouwtelling op 15 mei. Recensement agricole et horticole au 15 mai.* Brussel, 1941-1968.
- De landbouwstatistiek. La statistique agricole.* Brussel, 1953-1967.

De drie voorgaande publicaties werden voortgezet als:

Landbouwstatistieken. Statistiques agricoles. Brussel, 1967-.

Verschaft gegevens over klimaat, teelten, visserij, zuivelnijverheid, geslachte dieren, veestapel, prijzen, lonen, pachten, enz.

Basisgegevens betreffende de landbouw per administratieve eenheid (1983).
Données de base sur l'agriculture par unité administrative (1983). Brussel, z.j.,
6 dln.

PUBLICATIES OVER DE NIJVERHEID

De resultaten van de *nijverheidstellingen* van 15 oktober 1846, 31 december 1880, 31 oktober 1896 en de *handels- en nijverheidstellingen* van 31 december 1910, 27 februari 1937, 31 december 1947, 31 december 1961, 31 december 1970 werden uitgegeven. Zij hebben betrekking op het aantal nijverheids- en handelsinrichtingen, de werkgelegenheid, arbeidsduur, enz.

Industriële statistieken 1900-1961. Statistiques industrielles 1900-1961. Brussel, 1965.

Industriële investeringen 1980-1984. Investissements industriels 1980-1984. Brussel, z.j.

Jaarlijkse productiestatistieken. Statistiques annuelles de la production. Brussel, 1953-1997. Voortgezet en uitgebreid naar andere sectoren als:

Economie. Jaarlijkse enquête naar de structuur van de ondernemingen. Economie. Enquête annuelle sur la structure des entreprises. Brussel, 2000-.

Industriële statistieken. Statistiques industrielles. Brussel, 1967-2000.

Bevat onder meer gegevens over de industriële productie, geleverde hoeveelheden, waarde van de leveringen, werkgelegenheid, aantal gewerkte uren, lonen, bouwvergunningen, begonnen gebouwen. Voortgezet en uitgebreid als:

Industrie en bouwnijverheid. Industrie et construction. Brussel, 2000-.

PUBLICATIES OVER HANDEL, VERVOER EN COMMUNICATIE

Handel. Toerisme. Verkeer en vervoer 1900-1961. Commerce. Tourisme. Transports et communications 1900-1961. Brussel, z.j.

Maandelijks bulletin over de buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Bulletin mensuel du commerce extérieur de l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. Brussel, 1948-1983 (zie Ministerie van Financiën voor voorlopers). Voortgezet als:

Statistieken over de buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Statistiques du commerce extérieur de l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. Brussel, 1984-1994.

Jaarlijkse publicaties; de maandelijkse publicaties lopen slechts tot 1992. Voor voortzetting, zie Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Statistieken van handel en vervoer. Statistiques du commerce et des transports. Brussel, 1967-1971.

Voortgezet door volgende twee publicaties:

Handelsstatistieken. Statistiques du commerce. Brussel, 1972-1984.

Vervoersstatistieken. Statistiques des transports. Brussel, 1972-1984.

Beide publicaties werden opnieuw samengebracht in:

Statistieken van binnenlandse handel en vervoer. Statistiques du commerce intérieur et des transports. Brussel, 1985-2000.

- Beide statistieken werden nadien weer opgesplitst:
- Binnenlandse handel. Compendium. Compendium commerce intérieur.* Brussel, 2002-.
- Vervoer. Transport.* Brussel, 2001-.
- Statistiek der Rijnvaart. Statistique de la navigation du Rhin.* Brussel, 1949-1981.
- Voortgezet als:
- Statistiek der Binnenscheepvaart. Statistique de la navigation intérieure.* Brussel, 1982-1994.
- Statistiek over de internationale trafiek in de havens. Statistique du trafic international des ports.* Brussel, 1950-1994.
- Statistiek der zeevaart. Statistique de la navigation maritime.* Brussel, 1951-1980.
- Sinds 1981 gepubliceerd door het Benelux-secretariaat.
- Telling van het wegverkeer. Recensement de la circulation routière.* Brussel, 1953-1985.
- Statistiek van de verkeersongevallen op de openbare weg. Accidents de circulation sur la voie publique.* Brussel, 1932-1972. Voortgezet als:
- Verkeersongevallen op de openbare weg met doden of gewonden. Accidents de la circulation sur la voie publique avec tués et blessés.* Brussel, 1973-1998. Voortgezet als:
- Gezondheid: Verkeersongevallen op de openbare weg met doden en gewonden. Santé. Accidents de la circulation sur la voie publique avec tués et blessés.* Brussel, 2001-.
- Statistiek van de motorvoertuigen. Statistique des véhicules à moteur.* Brussel, 1953-1970. Voortgezet als:
- Motorvoertuigenpark. Parc des véhicules à moteur.* Brussel, 1971-.
- Statistiek van de nieuwe tot het verkeer toegelaten motorvoertuigen. Statistique des véhicules à moteur neufs mis en circulation.* Brussel, 1955-1999. Voortgezet als:
- Vervoer. In het verkeer gebrachte nieuwe en tweedehands motorvoertuigen. Transport. Véhicules à moteur neufs et d'occasion mis en circulation.* Brussel, 2002-.
- Aantal houders van radio- en televisietoestellen op 31 december ... . Nombre des détenteurs d'appareils de radio et télévision au 31 décembre ... .* Brussel, 1964-1985. Voortgezet als:
- Aantal houders van autoradio's en televisietoestellen op 31 december ... . Nombre des détenteurs d'autoradios et de téléviseurs au 31 décembre ... .* Brussel, 1986-1994. Voortgezet als:
- Aantal vergunningen voor autoradio's en televisietoestellen op 31 december ... . Nombre de licences d'appareils de radio sur véhicule et de télévision au 31 décembre ... .* Brussel, 1995-2001.

PUBLICATIES OVER ARBEID, PRIJZEN EN LONEN

- Prijzen, arbeids- en sociale statistieken 1900-1961. Statistique des prix. Statistiques du travail. Autres statistiques sociales 1900-1961.* Brussel, 1965.
- Statistiek der arbeidsongevallen. Statistique des accidents du travail.* Brussel, 1931, 1937-1940, 1947, 1955, 1959-1964.
- Voorheen gepubliceerd door het Ministerie van Nijverheid en Arbeid. Verschijnt vanaf 1948 in *Statistisch tijdschrift*. Voortgezet als:

Sociale statistieken. Statistiques sociales. Brussel, 1970-2001.

Betreft onder meer lonen, prijzen, arbeidsduur, arbeidsongevallen, werkgelegenheid, werkloosheid, stakingen en lock-outs. Voortgezet als:

Werkgelegenheid en werkloosheid. Arbeid en tewerkstelling volgens verschillende administratieve bronnen. Emploi et chômage. Emploi et travail selon les différentes sources administratives. Brussel, 2001-.

Enquête naar de beroepsbevolking. Enquête sur les forces de travail. Brussel, 1991-1998. Voortgezet als:

Enquête naar de arbeidskrachten. Enquête sur les forces de travail. Brussel, 2000-.

Gezinsbudgetonderzoek 1978-1979. Enquête sur les budgets des ménages 1978-1979. Brussel, 1983-1984, 7dln. (voorheen gepubliceerd in *Statistische studiën*).

Huishoudbudgetonderzoek. Enquête sur les budgets des ménages 1987-1988. Brussel, 1994; 1995-1996, 1997.

Financiële statistieken. Consumptieprijzen: indexen, gemiddelde prijzen en inflatie. Statistiques financières. Prix à la consommation: indices, prix moyens et inflation. Brussel, 2001-.

PUBLICATIES OVER FINANCIËLE AANGELEGENHEDEN

Statistiek der gemeentelijke financiën. Statistique des finances communales. Brussel, 1939-1941 (rekeningen), 1941-1943 (begrotingen), 1955-1978.

Voor de periode 1939-1953: *Statistisch tijdschrift*.

Statistiek van de provinciale financiën. Begrotingen van de dienstjaren 1954 tot 1964. Statistique des finances provinciales. Budgets des exercices 1954 à 1964. Brussel, 1968.

Verslag over de uitvoering van de wet van 25 juni 1930 betreffende de controle op de levensverzekeringsondernemingen. Rapport sur l'exécution de la loi du 25 juin 1930 relative au contrôle des entreprises d'assurances sur la vie. Brussel, 1951-1970. Voortgezet in *Financiële statistieken*.

Fiscale statistiek van de inkomens onderworpen aan de personenbelasting en aan de belasting der niet-verblijfhouders. Statistique fiscale des revenus soumis à l'impôt des personnes physiques et à l'impôt des non-résidents. Brussel, 1964-1968. Voortgezet in:

Financiële statistieken. Statistiques financières. Brussel, 1972-1999.

Bevat cijfermateriaal over openbare financiën, fiscaliteit, verzekeringsondernemingen, aandelen, enz. Voortgezet in volgende publicaties:

Levensstandaard. Fiscale statistiek van de inkomens. Niveau de vie. Statistique fiscale des revenus. Brussel, 2001-.

Financiën. Consumptiekrediet. Finances. Crédit à la consommation. Brussel, 2003-.

Financiën. Verkopen van onroerende goederen. Finances. Ventes de biens immobiliers. Brussel, 2001-.

PUBLICATIES OVER GERECHTELIJKE AANGELEGENHEDEN

Gerechtelijke statistieken 1900-1961. Statistiques judiciaires 1900-1961. Brussel, 1965.

Gerechtelijke statistiek van België. Statistique judiciaire de la Belgique. Brussel, 1931-1968.

Criminele statistiek van België. Statistique criminelle de la Belgique. Brussel, 1944-1967.

Beide voorgaande publicaties werden voortgezet als:

Gerechtelijke statistieken. Statistiques judiciaires. Brussel, 1969-1999.

Verschaft onder meer cijfergegevens over het aantal misdrijven en veroordeelden, de activiteiten van hoven en rechtbanken, echtscheidingen, faillissementen. Voortgezet door het Ministerie van Justitie.

13.6. Publicaties van het Instituut voor de Nationale Rekeningen

De wet van 21 december 1994 richtte het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) op. Deze instelling, ressorterend onder de Minister van economische zaken, heeft de eindverantwoordelijkheid over de nationale en regionale rekeningen, de rekeningen van de openbare besturen, de input-outputtabellen, de economische vooruitzichten en de statistieken van de buitenlandse handel. Voor het opstellen van deze statistieken doet het INR een beroep op drie geassocieerde instellingen: het Nationaal Instituut voor de Statistiek, het Federaal Planbureau en de Nationale Bank van België. Onderstaande publicaties kan men terugvinden op de websites van de Nationale Bank en het Federaal Planbureau.

Nationale rekeningen. Comptes nationaux. Brussel, 1995-.

Regionale rekeningen. Comptes régionaux. Brussel, 1996-.

Statistieken van de buitenlandse handel. Statistiques du commerce extérieur (Maandbericht, Kwartaalbericht, Jaarboek). Brussel, 1995-.

Tot 1997 hebben deze cijfers betrekking op de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, vanaf 1998 enkel op België.

De input-outputtabel. Le tableau entrées-sorties. Brussel, 1998-.